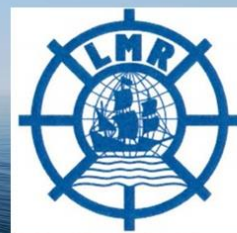

Kilwater

Szkolne Koło Ligi Morskiej i Rzecznej w Szkole Podstawowej im. Władysława Rdzanowskiego w Radziejowicach

„Kilwater” w Kołobrzegu

Członkowie Koła LMiR, a jednocześnie Młodzieżowego Klubu Korespondentów „Kilwater” Okręgu Zachodniomazowieckiego LMiR w Żyrardowie wraz z opiekunem p. Grażyną Haude w dniach 16-18.03.2019 r. wzięli udział w uroczystościach z okazji 74. rocznicy walk o Kołobrzeg oraz Zaślubin Polski z Morzem.

Pierwszego dnia uczestniczyli w 53. Rajdzie PTTK Szlakiem Walk I Armii Wojska Polskiego o Kołobrzeg. W konkursie historycznym obejmującym wiedzę z zakresu 100 lat Niepodległości, 80 rocznicy wybuchu II wojny światowej oraz wiedzy o Kołobrzegu **Oskar Obląkowski** zajął VIII miejsce, rywalizując z osobami dorosłymi, licealistami oraz uczniami kołobrzeskich szkół. Następnie pod opieką wytrawnych przewodników wyruszyli na wyznaczone trasy. Naszą grupę, do której dołączyli uczniowie Szkoły Podstawowej z Jaworza oraz Liceum Lotniczego z Dębina, oprowadzał prezes LMiR w Kołobrzegu - pan Antoni Szarmach. Obowiązkowym punktem programu rajdu było uczczenie pamięci poległych żołnierzy i zapalenie zniczy przy tablicach i miejscach pamięci.

Następnego dnia, jako nieliczni, z pokładu kutra, a nie z lądu oglądali widowisko historyczne odtwarzające ostatnie epizody bitwy o Kołobrzeg. Wzięło w nim udział 250 rekonstruktorów, w tym 160 w mundurach polskich żołnierzy oraz 20 zabytkowych pojazdów wojskowych m.in. czołg T-34/85, działo samobieżne Su-57, ciągnik artyleryjski Sd.Kfz.7 oraz opancerzony Hanomag Sd.Kfz.251. Z plaży dobiegały odgłosy wystrzałów, a z głośników słychać było głos narratora, który relacjonował przebieg walk.

Inscenizacja zakończyła się przejściem uczestników wydarzeń sprzed 74 lat przez szpaler rekonstruktorów do brzegu morza i wbiciem polskiej flagi w jego dno, jako znak symbolicznych zaślubin z Bałtykiem. Przedstawienie oglądały tysiące mieszkańców miasta, kuracjuszy i turystów.

Po południu na Cmentarzu Wojennym w Kołobrzegu odbyły się uroczystości z udziałem Kompanii Honorowej Wojska Polskiego, Kompanii Zespołu Szkół Morskich, pocztów sztandarowych, grup rekonstrukcji historycznych oraz Orkiestry Wojskowej z Koszalina. Uczestnikami tego patriotycznego zgromadzenia byli również weterani walk o Kołobrzeg w 1945 r., amerykański attaché do spraw wojskowych płk John Downey oraz gen. bryg. Jan Dziedzic ze Sztabu Generalnego WP. Po okolicznościowych przemówieniach oraz Apelu Poległych i salwie honorowej licznie przybyłe delegacje złożyły wiązanki kwiatów pod Pomnikiem Chwały.

Jednak najważniejszym dniem dla reprezentantów Koła LMiR, Oskara Obłąkowskiego i Pawła Stanisła, był dzień 18 marca. Przy Pomniku Zaślubin Polski z Morzem, wraz z przedstawicielami Kół LMiR przybyłymi z najdalszych zakątków Polski, złożyli ślubowanie.

Zanurzyli też bandery w falach Bałtyku.

Łzy wzruszenia pojawiły się w oczach uczestników tych wydarzeń, gdy przedstawiciele władz oraz armii z Niemiec po złożeniu wiązanki kwiatów, oddali cześć komбатantom walk o Kołobrzeg.

Dalsza część uroczystości odbyła się przy pomniku I Kapitana Portu Kołobrzeg kadm. Stanisława Mieszkowskiego oraz przy Falochronie Wschodnim im. kpr. Franciszka Niewidziajły. To właśnie kpr. Franciszek Niewidziajło 18 marca 1945 r. wypowiadając napisany przez siebie tekst ślubowania oraz wrzucając pierścień w fale Bałtyku dokonał symbolicznego aktu zaślubin Polski z Morzem. Jego wnuka - Romana Frankiewicza, nauczyciela historii i przyrody w Publicznej Szkole Podstawowej

w Sławie, mieli okazję poznać w Kołobrzegu nasi uczniowie.

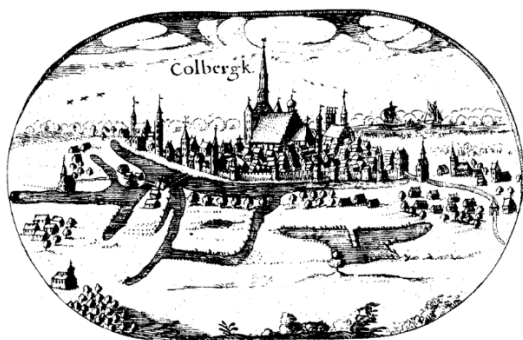
- *To była wspaniała lekcja historii, przepelniona podniosłą atmosferą. Na długo pozostanie w naszej pamięci* powiedział Paweł Stanisł pod czas wywiadu udzielonego dziennikarzowi Polskiego Radia Koszalin.

Grażyna Haude

Historia Kołobrzegu

Początki Kołobrzegu sięgają VIII w. Wtedy w małej osadzie z odparowywania solanki pozyskiwano sól. Pierwszy gród, położony na terenie dzisiejszego Budzistowia, powstał już w IX w. Następnie wybudowano port z którego uzyskaną sól, transportowano dalej drogą morską. To dzięki niej Kołobrzeg czerpał bardzo duże zyski. W drugiej połowie X w. Kołobrzeg wraz z Środkowym i Zachodnim Pomorzem stał się częścią państwa Mieszka I. W 1000 r. Bolesław Chrobry założył tu biskupstwo, co stawiało Kołobrzeg na równi z Wrocławiem i Krakowem. Stał się on administracyjnym i politycznym centrum państwa piastowskiego na Pomorzu. W kolejnych latach Kołobrzeg przeszedł pod panowanie książąt pomorskich i uniezależnił się od państwa polskiego. W latach 1102-1107 Bolesław Krzywousty zorganizował trzy wyprawy i w 1107 r. zdobył Kołobrzeg. Jednak ponownie stał się on własnością książąt pomorskich, a następnie zarządzanie przejęli Niemcy. Doprowadziło to do przejścia miasta w 1248 r. przez biskupów kamieńskich. W 1255 r. książę Warcisław III i biskup kamieński wydali akt lokacji Kołobrzegu na prawie lubeckim.

Nie zerwano kontaktów z innymi dzielnicami, zachowując z nimi głównie kontakty gospodarcze. Mimo wojen i epidemii Kołobrzeg bardzo szybko się rozwijał. Najbardziej dotkliwa była wojna trzydziestoletnia i oblężenie miasta przez Szwedów w latach 1630-1631. Szwedom jednak nie udało się zdobyć miasta. Po śmierci ostatniego Gryfity, w 1637 r. Kołobrzeg znalazł się pod panowaniem elektorów brandenburskich, którzy aż do 1653 r. walczyli o niego ze Szwedami. Prusacy zmienili go w twierdzę - Festung Kolberg.

Panorama miasta z Wielkiej Mapy Księstwa Pomorskiego

Od tego czasu miasto zaczęło podupadać. W 1761 r. Kołobrzeg zdobyli Rosjanie, a w 1807 r. twierdza oparła się wojskom Napoleona. Wojnę zakończyło podpisanie traktatu pokojowego w Tylży. Kołobrzeg zyskał opinię największego więzienia w Prusach. Decyzją króla Prus - Wilhelma I w 1872 r. Kołobrzeg stracił status twierdzy, po czym rozebrano jego umocnienia, a na ich miejscu powstały ogrody i parki. Miasto stało się sławnym ośrodkiem uzdrowiskowym. Podczas I wojny światowej sanatoria i domy wypoczynkowe przekształcono w szpitale dla żołnierzy. W 1919 r. Kołobrzeg stał się siedzibą naczelnego dowództwa armii niemieckiej z feldmarszałkiem Hindenburgiem, natomiast w 1933 r. dużą liczbę głosów otrzymała tu niemiecka partia faszystowska NSDAP, a Adolf Hitler został honorowym obywatelem miasta. W czasie II wojny światowej w 1944 r., rozkazem Hitlera, Kołobrzeg znów stał się twierdzą. Został on zdobyty 18 marca 1945 r. przez I Armię Wojska Polskiego pod dowództwem gen. Stanisława Popławskiego i wojska I Frontu Białoruskiego pod dowództwem Georgija Żukowa.

Obecnie Kołobrzeg jest miastem powiatowym, położonym w województwie zachodniopomorskim, liczącym ponad 46 tys. mieszkańców.

Karol Knyziak

Źródło:

„Kołobrzeg i okolice.” Z. Cieślukowski, J. Rymaszewski
<https://pl.wikipedia.org/wiki/Kołobrzeg>

Walki o Kołobrzeg w 1945

Jedną z ważniejszych walk miejskich w czasie drugiej wojny światowej była bitwa o Kołobrzeg, która trwała od 4 do 18 marca 1945 roku. Kołobrzeg był wówczas najważniejszym niemieckim punktem obronnym na Pomorzu oraz jedną z baz morskich do których można

było przerzucić znaczne siły desantowe, mające odeprzeć aliancką ofensywę na Berlin.

45. Brygada Pancerna wojsk radzieckich, próbowała wziąć miasto z marszu, lecz Niemcy szykowali się do obrony już od 1944 r. fortyfikując je i przydzielając około 10 000 żołnierzy. Główne oblężenie rozpoczęło się 7 marca, gdy do ofensywy ruszyła 1 Armia Wojska Polskiego pod dowództwem gen. Stanisława Popławskiego. Najpierw 6 Dywizja Piechoty zaatakowała od południowo-zachodniej strony, a następnego dnia od południowo-wschodniej strony uderzyła 3 Dywizja, zamykając pierścień oblężenia. Głównymi punktami oporu niemieckiej defensywy były Białe i Czerwone Koszary, które zdobyto dopiero 12 marca. Następnym etapem oblężenia było rozbicie drugiego pierścienia obrony na śródmieściu. W tym czasie 6 Dywizja zaatakowała i przejęła wyspę Solną oraz sforsowała Parsętę. Od 16 do 17 marca trwały walki na ulicach Starego Miasta.

Kołobrzeg w 1945 r.

Docenić należy tu ppor. Emilię Gierczak, która zginęła prowadząc swój pododdział do ataku w okolicach dworca głównego. Rankiem 18 marca walki o miasto dobiegały końca. Hitlerowcy pośpiesznie ewakuowali się na statkach. Około 7 rano polskie oddziały znalazły się na terenie portu, a oddziały niemieckie zostały ostatecznie pokonane. Tego samego dnia, odbył się uroczysty akt zaślubin z morzem.

W walkach o Kołobrzeg zginęło 1206 polskich żołnierzy, a ok. 2500 odniosło rany i 385 żołnierzy radzieckich. Zabudowa miasta została zniszczona w 75-90%. Najważniejszą rolę w oblężeniu Kołobrzegu odegrali polscy żołnierze osłaniani przez polskie lotnictwo i artylerię oraz wspomagani przez radziecką 1 Armię Pancerną.

Karol Knyziak

Źródło: https://pl.wikipedia.org/wiki/Bitwa_o_Kołobrzeg

Zaślubiny z Morzem w Kołobrzegu

Po 11 dniach ciężkich walk przeciwko wojskom III Rzeszy, żołnierze 1. Armii Wojska Polskiego zdobyli Kołobrzeg. To właśnie oni 18 marca 1945 r. dokonali aktu zaślubin Polski z Morzem. Uroczystość ta odbyła się na tarasie i stoku fortu Ujście. W tym celu pospiesznie uporządkowano teren w pobliżu dzisiejszej latarni morskiej.

Już wcześniej dochodziło do spontanicznych zaślubin z morzem, choćby 15 marca w Dziwnówku i 17 marca w Mrzeżynie. Jednak zaślubiny w Kołobrzegu miały największe znaczenie, ponieważ były oficjalne, uzgodnione z dowództwem i odbyły się zgodnie z ceremoniałem wojskowym w obecności przedstawicieli obu sztabów. Gospodarzem ceremonii byli żołnierze 7 Pułku Piechoty pod komendą majora Stanisława Russijana. Wydarzenie to miało olbrzymie znaczenie dla polskich żołnierzy, którzy dzięki swojej determinacji kilka godzin wcześniej zdobyli Kołobrzeg.

Centralna uroczystość rozpoczęła się o godz. 16.00 od złożenia meldunku generałowi Stanisławowi Popławskiemu - dowódcy 1 Armii Wojska Polskiego. Następnie przez księdza Alojzego Dudka - kapelana 3. Dywizji Piechoty im. Romualda Traugutta została odprawiona połowa msza żałobna w intencji poległych żołnierzy. Przy dźwiękach hymnu narodowego wciągnięto na maszt flagę państwową. Po okolicznościowych wystąpieniach odznaczono Krzyżem Walecznych 40 najbardziej zasłużonych w boju żołnierzy.

„Przysliśmy do ciebie morze, po ciężkim i krwawym trudzie. Widzimy, że nie poszedł na darmo nasz trud. Przysięgamy, że nigdy cię nie opuścimy. Rzucając ten pierścień w twe fale, biorę z tobą ślub ponieważ tyś było i będziesz zawsze nasze” – powiedział sformułowane przez siebie słowa ślubowania 43 - letni kpr. Franciszek Niewidziajło. Po tych słowach wziął od dowódcy pierścień i towarzyszywie 2 żołnierzy wszedł na Wschodni Falochron i przy huku salw armatnich rzucił zaślubinowy pierścień do morza. Do wykonania tego symbolicznego aktu Franciszek Niewidziajło został wybrany przez dowódcę pułku ze względu na swe chłopskie pochodzenie.

Tekst ślubowania wypowiedziany przez kpr. Franciszka Niewidziajła:

„Przysliśmy do ciebie morze, po ciężkim i krwawym trudzie. Widzimy, że nie poszedł na darmo nasz trud. Przysięgamy, że nigdy cię nie opuścimy. Rzucając ten pierścień w twe fale, biorę z tobą ślub ponieważ tyś było i będziesz zawsze nasze”.

tekst z książki dr H. Kroczyńskiego
pt. „Polskie tradycje morskie 967-1945
Zaślubiny z morzem” - 2012 r.

Na pamiątkę tego historycznego wydarzenia 3 listopada 1963 r. odsłonięto w Kołobrzegu pomnik Zaślubin Polski z Morzem.

Akt zaślubin w Kołobrzegu nawiązywał do podobnego aktu, którego 10 lutego 1920 r. dokonał w Pucku dowódca Frontu Pomorskiego - gen. Józef Haller. Wrzucono wówczas do morza platynową obrączkę ufundowaną przez polskich mieszkańców Gdańska.

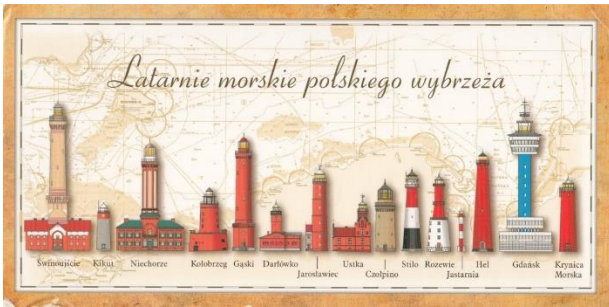
Kacper Kociszewski

źródło:

<http://takdlaodry.pl/zaslubiny-z-morzem-w-kolobrzegu-18-marca-1945-r/>
<http://www.24ikp.pl/serwis/poza/20170317zaslubiny1945/art.php>

Latarnie morskie na polskim wybrzeżu

Latarnie morskie były i są zaliczane do najważniejszych znaków i urządzeń wyposażenia nawigacyjnego wybrzeży. Ich początki sięgają starożytnego Egiptu. Na terenach dzisiejszej Polski zaczęto je budować w X wieku. Do ich oświetlenia stosowano drewno, świece woskowe, węgiel kamienny, oleje a następnie gaz. Aktualnie używa się lamp halogenowych zasilanych prądem elektrycznym. Na polskim wybrzeżu znajduje się 17 latarni morskich. Większość z nich nadal pełni swoją funkcję, natomiast niektóre stanowią atrakcję turystyczną. Największą latarnią morską jest obiekt w Świnoujściu, a najstarszą w Rozewiu.

Na ilustracji nie uwzględniono latarni morskiej Port Nowy w Gdańsku oraz stawy czyli znaku nawigacyjnego w Sopocie.

W Kołobrzegu po raz pierwszy wykorzystywano światło dla celów nawigacyjnych w 1666 r. Początkowo zapalano je podczas zawijania statków do portu. Wykorzystywano do tego celu wieżyczkę budynku zarządu portu. Później światło zapalano na falochronie.

W II połowie XIX wieku zastosowano, zasilaną olejem, lampę z soczewką Fresnela. Miała ona zasięg około 6 mil morskich, a umieszczona była na wysokości około 8 m n.p.m. W 1899 r. wzniesiono budynek w technice ryglowej, przeznaczony na stację pilotów. Posiadał on wieżę wysoką na 25 m. Źródło światła znajdowało się wówczas wyżej o 6 m, a zasięg latarni zwiększył się o 2 mile morskie.

Zasięg latarni wzrósł do 12 mil morskich, a zasilane gazem światło żarowe znalazło się na wysokości 25 m n.p.m. w 1909 roku, gdy budynek ryglowy zastąpiono solidniejszą

cegłą budowlą.

Niestety w 1945 roku ten ważny obiekt został wysadzony przez niemieckich saperów, ponieważ podczas walk o Kołobrzeg stanowił wspólny punkt orientacyjny dla polskich artylerzystów. W 1947 r. przystąpiono do budowy nowej latarni.

Wykorzystano do tego celu znajdujące się w nieco innym miejscu, fundamenty potężnych zabudowań fortecznych. Podczas przeprowadzonego latami 1979-1981 remontu wymieniono m.in. laternę czyli najwyższe, przeszklone

pomieszczenie latarni morskiej, w którym znajdowało się urządzenie optyczne i źródło światła. Po 20 latach ponownie dokonano licznych prac remontowych i adaptacyjnych oraz wokół fortu odtworzono „suchą fosę”. Obecnie wysokość wieży wynosi 26 m, wysokość światła 36,5 m n.p.m., natomiast zasięg światła 16 mil morskich tj. ok. 29,6 km.

Latarnia w Kołobrzegu jest też pomnikiem zwycięstwa nad Niemcami, co przedstawia tablica z napisem „Bohaterom poległym w walce z najeźdźcą hitlerowskim o wolność i niepodległość”. Pełni również funkcję turystyczną i co roku w wakacje jest odwiedzana przez tysiące zwiedzających. Jest to miejsce, które zdecydowanie warto zobaczyć.

Kacper Kociszewski

źródło: <https://www.google.pl>, <http://www.latarnie.pl/>, https://pl.wikipedia.org/wiki/Latarnia_Morska_Kołobrzeg

Targi „Wiatr i Woda”

W sobotę 2 marca 2019 r. pojechaliśmy do Warszawy na 31. Targi Sportów Wodnych i Rekreacji WIATR i WODA. Aby wejść na teren wystawowy musieliśmy czekać w długiej kolejce. W środku zaskoczył nas widok luksusowych łodzi żaglowych, jachtów motorowych oraz osobistego odrzutowca. Oglądaliśmy też kajaki morskie i turystyczne, pontony, sprzęt do nurkowania, deski windsurfingowe, akcesoria żeglarskie i ratunkowe, sprzęt nawigacyjny, elektronikę jachtową oraz odzież turystyczną i żeglarską. 411 firm z 12 europejskich krajów zaprezentowało 104 jednostki pływające.

Wysłuchaliśmy wykładu Mateusza Popka, który wraz z innymi archeologami podwodnymi prowadził badania w jeziorze Majów - Peten Itza.

Wspaniała opowieść uzupełniona ciekawą prezentacją przybliżyła nam odkryte zabytki tej starożytnej kultury.

Na targach poznaliśmy również zwycięzców wielu konkursów. Ministerstwo Sportu i Turystyki przyznało Lidze Morskiej i Rzecznej Grand Prix w Konkursie o Nagrodę Przyjaznego Brzegu za zgodne z wiekową tradycją, wielostronne upowszechnianie wartości Bałtyku, Wisły i Odry. Z kolei Zarząd Główny PTTK przyznał Flisowi Odrzańskiemu „Nagrodę Grand Prix Przyjaznego Brzegu” za udział w rozwoju turystycznej i rekreacyjnej funkcji rzeki Odry.

Były też stoiska szkół oraz wydawnictw żeglarskich. Spotkaliśmy tam kpt. Romana Paszke oraz kpt. Krzysztofa Baranowskiego. Wpisy do kroniki oraz zakupiona książka pt. „Bujanie w morskiej pianie” będą miłą lekturą.

Dobry humor nas nie opuszczał. Na jednym z jachtów odegraliśmy scenę z filmu „Titanic”.

*Oskar Obląkowski
fot. G. Haude*

Konkurs „Młodzież na Morzu”

7 marca 2019 r. zgodnie z regulaminem o godz. 9.00 w całej Polsce przeprowadzone zostały szkolne eliminacje do Ogólnopolskiego Konkursu „Młodzież na Morzu”.

Uczestniczyło w nich 20 uczniów z klasy VIIA i VIII oraz oddziałów gimnazjalnych tj. z klasy IIIA, IIIB i IIIC.

Laureatami szkolnych eliminacji zostali:

- 1) w kategorii WIEDZA O MORZU w Szkole Podstawowej: **Maja Hass, Marek Sobiecki** (klasa VIIA)
w Gimnazjum: **Mateusz Milczarek, Oskar Obląkowski** (klasa IIIB)
- 2) w kategorii WIEDZA O POMORZU ZACHODNIM w Szkole Podstawowej: **Maja Hass, Marek Sobiecki** – (klasa VIIA)
w Gimnazjum: **Mateusz Milczarek, Liliana Uler** – (klasa IIIB).

Zwycięzcom gratulujemy i życzymy sukcesów w etapie ogólnopolskim, który odbędzie się 23 maja br. w Szczecinie.

Grażyna Haude

Skład redakcyjny: członkowie Szkolnego Koła Ligi Morskiej i Rzecznej z klasy IIIB gimnazjalnej / Młodzieżowy Klub Korespondentów „Kilwater”

Opiekun: p. Grażyna Haude